

SLOVENSKI

UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi
poli in velja za celo leto 3 gld., za pol
leta 1 gld. 60 kr.

|| Za oznanila se plačuje od navadne ver-
stice, če se natisne enkrat 10 kr., dvakrat
14 kr., trikrat 18 kr.

Dopise sprejema odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ v Ljutomeru.

Štev. 11.

V Mariboru 5. junija 1875.

Letnik III.

Slovenske enklitike.

Pernišek Blaže.

Kedor hoče lepo govoriti, ta ne sme izražati napak ni proti slovnici ni proti govorništvu. Danes se sicer ne spuščam v deklamatoriko, nego — slovenske enklitike so mi zadača.

Ako je kedo doma od taci krajev, koder so nam tuje še menje popačili naš lepoglasni jezik, jezno čita novejšo slovensko slovstvo, v katerem so nekateri prav za prav eksperimentovali, ne pa klasično pisali. A to se ponavlja.

Ker je pa po pedagogičnem principu slovenščina najtehtnejši nauk naših narodnih učilnic, torej je nam učiteljem vsakako pozornost obračati na to, da se naš učeči se narod ne bode učil napačnega, nego korektnega jezika.

Posebno mnogo komedij se godi v pisavi z našimi enklitikami. Ako bi personifikovali tote uboge besedice, izvestno je njih „nebeško kraljestvo;“ kajti baš tote revice pisatelji neusmiljeno „preganjajo“ zdaj k začetki, zdaj h konci stavka. A pri nas Slovencih je uže taka, da smo — opice v pisavi. Brez temeljitega razsodka posnemamo tega ali onega pisatelja, češ, saj on je avtoriteta, ne da bi povelje premislili, je-li to dobro ali ne.

Beseda: enklitika je gerško slovo (od glagola: ενκλινω). Torej smemo imenovati enklitike tudi: naslonjenke ali pa breznaglasnice, ker se naslanjajo radi svoje šibkosti na druge besede.

Premako sem se skoro le zasebno učil latinščine, ipak se spominjam, ka se nahajajo enklitike i v gerščini i v latinščini, na pr.: Fecisti-ne aliqid?

Razven slovenščine se rabé enklitike takodjer po drugih slovanskih dijalektih, čisto tudi različno.

Imel sem jedinega profesorja za jezik, kateremu je bila

čisto jasna ta slovnična točka; brez njega bi se mi moreda še dan današnji ne sanjalo o slovenskih breznaglasnicah, ka-li?

Evo vse slovenske enklitike: glagolj sem, si, je, sva, svi, sta, sti, smo, ste, so, bom, boš, bo, bi; zaimkove kračje oblike: me, te, se, mi, ti, si, ga, mu, jo, jih, je, jim, nam, vam, nas, vas.

Ne samo v pisavi, nego tudi v govorjenji je 1. mesto najtebnejše, najmanje tehtajo enklitike; pravilno torej ne smejo pričenjati enklitike nikakoršnega stavka. Ako pa ima enklitika pri sebi interrogativni-li, tedaj sme pričenjati stavek; na pr.: Je li kedo mej nami pod našo slovensko lipo, kateri bi hotel zaničevati naš jezik!?

Ako pomenjati besedi: je, so, gerški: εστι, latinski: datur, ali pa nemski: es gibt, tedaj pa nejsti enklitiki, nego prava glagolja, ter se tudi smeti rabiti, kakor drugi glagolji; na pr.: So značajni rojaci, kojim je njih narodnost najdražji zaklad.

Ako se pričinja glavni stavek s participom, nahajati se mora pomožnik: je za njim (za glagoljem partic.), dočim pa mora stati v odvisniki vselej pred glagoljem; na pr.: Ko sem te bil ugledal, poskakovalo mi je srce.

Često se snide več enklitik jena za drugo, takrat je treba razstaviti po njih jakosti. Najjačji sti: so in smo, za tema so slabejše: mi, ti, ga, najslabejša pa je vsakako: je. Najslodnejša pa je: se ter se sme nahajati pred glagoljem, ali pa za njim, pred ali za subjektom; predaleč pa se ne sme od nijednega ločiti. Sam subjektov atribut jo sme prestaviti od subjekta in glagolja.

Ako je odbrušen od samostalnega stavka nepovdarjalni pronomen: jaz, ti, on, mi, vi, ve kot subjekt ter se pričinja stavek z glagoljem, tedaj stoje enklitike jedna za drugo po svoje jakosti za glagoljem; v odvisniki pa se uverščajo enklitike po svojej jakosti mej vez in particip; na pr.: Peta ura je bila, ko se je narod razhajal iz tabora — ko je bila 5. ura, razhajal se je narod iz tabora. Slabo slovensko bi bilo: 5. ura bila je itd. — ko bila je 5. ura itd.

Ako subjekt začinja stavek, naj je uže subjekt sam ali pa ima kak pridevek (adjektiv, genitiv, apozicijo ali kazus s prepozicijo, tačas mora biti particip pret. blizo za njim kot predikat, enklitika pa stoji pred glagoljem za subjektom: na pr.: Slovani so poselili mej 2. in 6. vekom po Kr. ves vostočni del današnje severne Nemčije do Labe in Zale. Neslovensko bi bilo: Slovani poselili so itd. Silni slovanski narod je tekár začel izpoznavati, ka je njegov sosed lisica in volk. Slave sini smo bili terpini. Apostelj slovanskega naroda, nesebični ter sveti Ciril, je papeža prepričal, ka je tudi slovanščina bogu draga. Šafařík, jako učeni slovanski zgodovinar, je oterl in del pred oči neslovenskim narodom pervlje njim neznano zercalo s tem, da je bil spisal „slovanske starožitnosti“, v katerih mo-

rajo videti, ka je nas Slovanov do 100,000.000, ki smo „pranarod evropsk“.

Tu napisani primeri kažejo, da oni pisatelji ne pišo po čistej slovenskeji sintaksi, kateri devajo enklitike dalje od subjekta in glagolja; na pr.: Aristid, brezmadežni gerški rojak, bil je tak nesebičen in rodoljuben značaj, kakoršnih zahman iščeš mej našimi sivimi pervaki razven dr. L. Pravilno bi se čital toti stavek, ako bi stala enklitika pred glagoljem; na pr: Aristid, brez. g. rojak, je bil itd. Premnogi ipak mislé, ka je 1. stavek boljše „nobelj“ od družega ter boljši!

Ako ne začnja stavka subjekt, nego kaka druga beseda, tedaj mora biti enklitika tekoj za začenjajočo besedo. To pravilo pa naj se tako-le umeva: Ako je začenjajoča beseda glagolj, stoji enklitika za njim, ako pa 1. beseda nej glagolj, nahaja se enklitika pred njim. Perva terditev velja posebno za tak slučaj, kjer le glagolj izrazuje subjekt.

Primeri: Sramuje se*) izdajalec — je pravilen stavek, a se sramuje izdajalec — nej slovenska pisava. Tako tudi! Z vso energijo je pokazal pot privilegovanim lenuhom ter oslobodil kmeta narodnih pijavk. Na veke in na veke so obešali kmeti dvogubni čerhi pajčolan na oči in jarem na vrat, ne da bi se ga bil kedo usmilil ter mu prižgal luč slobode, ki ne terpi zatiranja. —

Ako je subjektov pridevek particip, ki ima značaj celega stavka, deva se enklitika tako-le: Grabljejanovičev sin Brankovič, zavidajoč mu zmago, dal je na Vidov dan na Kosovem polji krutem Turčini v žrelo slovanske brate svoje.

V stavki z 2 glagoljema, ki imata vsak svojo naslonjenko, stopa druga (enklitika) za svoj glagolj; na pr.: Da se duševno oborožimo ter pojdemo bit boj na literarnem polji, vsekako treba učiti se takodjer drugih slovanskih narečij. To pravilo velja posebno za infinitiv. Naj je infinitiv tudi sam glagolj v stavki, tudi tedaj stoji enklitika za njim; na pr.: Najpravičnejši značaj, koje nahajamo po zgodovini vseh narodov, nas učé, v 1. verstí ljubiti svoj narod; nikakor izdajati ga; ne odrekati mi slavne bodočnosti; tuje narode štovati; ž njimi nikedar veliko paktirati; pozorno spuščati se ž njimi v koncesije in kompromise; nikedar krivice uzročiti njim.

*) V ruskej slovansčini v prispodobnem slučaju naslonjenka niti sama za-se ne stoji, nego zлива se z glagoljem pri osebi v jedno samo besedo; na pr.: „Povadilsja volkъ къ оvcамъ, slovensko: Navadil se je volk k bravkam. V tem stavki se tudi vidi, ka Rus ne rabi pomožnika (enklitike) pri glagolji partic. praeterit. act. V spomenutem slučaju Rus torej tako-le piše: Povaditstva volk k ovcam, a izgovarja pa moskovsko tako-le: Paváditsa volk k ovcam.

Naj piše pisatelj v katerem koli jezici, lepo se bode glasil proizvod njegovega peresa le tedaj, ako varuje, da se ne družijo premnogo jednozložnic; in baš take besedice so enklitike.

Slovenski učitelji pod policijskim nadzorstvom.

(Iz „Naroda.“)

Vsak nepristransko sodeč človek, ki vidi, mora priznati, da se učitelji po slovenskem Štajerji trudijo, da bi napredovali v omiki, v lastnem izobraževanju in da bi s tem tudi pri mladini v šoli boljše poučevanje pospeševali. Dokaz temu so mnogotera učiteljska društva in njih pogosta zborovanja, katera učitelji ne osnujejo za kratek čas, marveč vsled svojega notranjega nagona po vedno natančnejšem spolnovanju svojih dolžnostij, in da se s tem tudi ob enem opravičijo glede zaslužnja svojih povišanih plač. — Za zabavo ali celo za politična demonstriranja učitelji tacih zborov nikoli ne sklicujejo. To se ne očita nemškemu učiteljem, a tudi slovenske učitelje tako očitane močno žali, in zoper tako očitane se morajo oni odločno braniti. Vendar se pa pri nas pokazuje v najnovejšem času, da imajo vladni organi o naših učiteljih takove pojme, kakoršni bi jim nikakor v čast ne bili, ako bi se v resnici pri njih nahajali. — Po mislih in dejanjih vladnih organov bi bili slovenski učitelji nevarne politične osebe, katere je treba imeti vedno pod strogim policijskim nadzorstvom. In faktično se to tudi že godi slovensko-štajerskim učiteljem, in to skoro v taki meri, kakor hudim nasprotnikom rednega državnega življenja, na pr. komunistom i. dr. Evo dokazov:

Bilo je meseca julija 1874, ko so se nekateri učitelji ormuškega in ljutomerskega okraja v Središči zbrali, da so se o raznih svojih rečeh posvetovali, mirno, tiho in pohlevno, kakor je to uže sploh v navadi. — Okrajno glavarstvo ptujsko je nekemu občinskemu svetovalcu v Središči naložilo, da je navzoč pri zboru kot namestnik vladnega komisarja.

Toda dotični mož je bil sicer navzoč pri zboru, a se nij razodel kot tak. Nij minolo dosta časa po tej malenkostni učiteljski skupščini, ko so bili mirni središki učitelji pozvani k ptujskemu okrajnemu glavarju, da se opravičijo zaradi omenjenega zbora, kajti došla je bila nanj ovaja (baje od ljutomerskega glavarja), ki sumniči dotične učitelje, da je njih zborovanje v zvezi s politikom (menda v zvezi z jugoslovanskimi učitelji ali kaj takega).

Ko so središki učitelji g. Trautwetterju nedolžni in politično nenevarni zbor opisali, jim on niti ene žal besede rekel nij.

Napravili so 21. in 22. septembra 1874 slovensko štajerski učitelji svoj prvi večji zbor v Mariboru, ki se je pečal s čisto šolskimi in pedagogičnimi rečmi. — A vladni organi so v njem slutili vendar le politično nevarnost, kajti, uže več dni so po Mariboru in okolici krožile razne vesti o velikem policajskem nadzorstvu pri tem zboru.

A je na pr. rekel: Vlada bo zbor prepovedala, ker je politična demonstracija. B se je izrazil: Namestnija je zaukazala strogo nadzorovanje skupščine. C je zopet šepetal: Ljutomerski okrajni glavar je posebno 3 (ali 2) osebe kot politično gravirane zaznamoval, na te se bode posebno pazilo. Vse te izjave niso bile iz zraka vzete, bilo je v istini dano strogo povelje od c. kr. namestnije, prouzročeno po ljutomerskem glavarstvu, naj se slovenski učitelji v Mariboru strogo nadzorujejo.

V lepem miru se je bil zbor na čast udeležnikom izvršil, in velike bojazni, katero so one tajne vesti narejale, bil je konec, a policijskega nadzorstva se slovensko-štajerski učitelji še niso znebili.

Predsednik „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ skliče odborovo sejo 17. t. m. v Celje, in povabi k njej tudi druge ude društva, da se seje samo s posvetovalnim glasom udeleže. In res zbere predsednik v svoji spalnici v gostilnici „pri belem volu“ v Celji 9 odbornikov in 7 neodbornikov okolo sebe, da se o svojih društvenih zadevah in o šolstvu posvetujejo. Komaj se je to malo številce mirnih, a za prospeh šolstva vnetih učiteljev pogovarjati začelo, stopi v sobo policaj, ki veleva predsedniku, da naj gre takoj k županu Neckermanu. In kaj hoče Neckerman tem mirno, tiho in brez hrupa se privatno posvetujejo in učiteljem? Tožiti hoče predsednika sodnji, ker je sklical zbor, a ga nij naznanil mestnej gosposki in ker ga je sklical v Celji, kjer nij sedež društva.

In gotovo bi bil mož to v svojej znanej prijaznosti do Slovencev storil, ako bi bil znal za dober vspeh svoje tožbe. A po dobrem zagovarjanji prodrednika Lapajna, kateri je dokazoval, da je sklical odborovo sejo (katere gosposki naznanjati treba nij, in katera se v poljubnem kraji zbrati sme), odstopil je mož od svoje prve grozitve in se samo s tem činom svoje oblasti zadovoljil, da ni pustil odborove seje v navzočnosti družih udov nadaljevati, in da bode to nepostavno (?) ravnanje predsednikovo deželnemu šolskemu svetu naznanil. (Se ve, to pa spada v njegovo področje. Moder „nemški“ mož, ta župan celjski. —) Pokvaril pa je bil s tem veselje zbranim slovenskim učiteljem, ki so od daleč in od vseh strani spodnjega Štajerja v Celje priromali. — Kaj nas uče ti dogodki?

Kakor so Slovenci v svojem sedanjem gibanji in razvijanju vladi naši neljubi, takisto niso jej po volji vsi tisti slovenski učitelji, kateri se ne sramujejo svojega materinega jezika, ki ga

namreč čislajo, kakor drugi narodi svoj jezik, in ki si upajo, pisati in govoriti v svojem materinem jeziku.

Žalostno je res, da se lojalnim, mirnim, omike potrebnim in po omiki hrepenečim slovenskim učiteljem take neprilike in take nečasti delajo. Bogme, s tem se vlada po svojih organih močno pregreši, da nadleguje oni stan, katerega je baš v sedanji dobi pozvala, da deluje za duševno in materijalno blagost ljudstva. S tem ravnanjem si brž čas ne bode pridobila simpatij učiteljskega stanu, marveč se bode učiteljev polastila taka antipatija do vladnih organov in taka letargija v njihovem delovanju, kakoršno zasluži tako vedno policijsko nadzorovanje nedolžnih, v politiko se ne vtikajočih in samo po lastni omiki in po šolskem napredku hrepenečih učiteljev slovenske narodnosti. *)

Učni načerti za slovenski učni jezik.

(Konec).

4. Trirazredna ljudska šola.

P prvi razred.

P prvi oddelek.

(Prvo šolsko leto.)

Čitanje in vaje v jeziku: Pripravljevalne vaje v jeziku in kazalni uk, ki se naslanja na predmete v otroškem obližji; razumevanje glasnikov in izgovarjanje pisanih in tiskanih čerk. Počasno in glede glasnikov pravilno čitanje z ozirom na razzlagovanje; vaje v prepisovanju; pogovor o tem, kar se je čitalo. Učenje na pamet lehkkih izglednih beril v vezani besedi.

Drugi oddelek.

(Drugo šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Pravilno čitanje z opazovanjem ločil; razlaganje besed in reči z razkazovanjem reči samih ali vsaj podob. Na dana vprašanja pripovedovati o tem, kar se je čitalo; učenje na pamet izglednih beril.
- b) *Vaje v jeziku:* Pravopisne vaje z ozirom na razzlagovanje, rabo velikih pismen in soglasnikov *l* in *lj*, *nj*, *s* in *z*, *v* (*u*); goli prosti stavek; samostavnik, pridevnik in glagol; trije glavni časi. Razen pismenih vaj v slovniških pravilih se tudi berila prepisujejo.

Drugi razred.

P prvi oddelek.

(Tretje šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Kakor na prejšnji stopinji z večjimi terjatvami.
- b) *Vaje v jeziku:* Nadaljne pravopisne vaje; razširjeni prosti stavek; nadaljevanje iz oblikoslovja; izpeljava besedi po menjavi glasov, po izpeljavi in sestavi. Pismene vaje, kakor na prejšnji stopinji.

*) Tako žuganje sicer tudi ne koristi, čeravno je odločne besede večkrat treba. Vred.

Drugi oddelek.

(Četrto šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Gladko in pravilno čitanje; razlaganje besed in reči; pripovedati o tem, kar se je čitalo; vaje v raznovertnem izraževanju. Učenje na pamet.
- b) *Vaje v jeziku:* Pravopisne vaje, nekoliko lahkih ločil; razširjeni prosti stavek; nadaljevanje iz oblikoslovja; razvijanje besed po menjavi glasov, po izpeljavi in sestavi; skloni z glagoli, pridevniki in predlogi. Razen pismenih slovnških vaj spisovanje kratkih beril na pamet; povesti in opisi.

Tretji razred.

Pervi oddelek.

(Prvo in šesto šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Kakor na prejšnji stopinji, samo z večjimi terjatvami.
- b) *Vaje v jeziku:* Nadaljne pravopisne vaje; skerčeni stavek, vezniki, nadaljevanje iz oblikoslovja, nadaljevanje o rabi sklonov. Razen pismenih vaj iz slovnice pisma in ložji opravljeni sestavki.

Drugi oddelek.

(Sedmo in osmo šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Gladko in živo izrazno čitanje; povedati zadržaj prečitanih beril; razlaganje besed in reči; prednašanje primernih beril v prostem govoru.
- b) *Vaje v jeziku:* Pravopisne vaje z ozirom na rabo ločil; zloženi stavek, ponavljanje vse učne tvarine. Razen pismenih slovnških vaj krajsanje in razširjevanje prozaičnih in spisovanje v nevezani besedi pesniških beril, pisma in opravljeni spisi.

5. Štirirazredna ljudska šola.

Pervi razred.

(Prvo šolsko leto.)

Čitanje in vaje v jeziku: Pripravljevalne vaje v jeziku in kazalni uk, ki se naslanja na stvari v bližnji otroškem; razumevanje glasov in izgovarjanje pisanih in tiskanih čerk. Počasno in gledé na glasnike pravilno čitanje z ozirom na razzlogovanje; vaje v prepisovanju; pogovor o tem, kar se je čitalo. Učenje na pamet kratkih izglednih beril v vezani besedi.

Drugi razred.

Pervi in drugi oddelek.

(Drugo in tretje šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Pravilno čitanje z opazovanjem ločil, razlaganje besed in reči z razkazovanjem predmetov samih ali pa njih slik. Nadana vprašanja pripovedovati o tem, kar se je čitalo. Učenje na pamet primernih beril.
- b) *Vaje v jeziku:* Pravopisne vaje s posebnim ozirom na razzlogovanje na rabo velikih pismen in pravilno rabo soglasnikov *l, lj, nj, s* in *z*,

ter *v* (*u*); goli prosti stavek. Samostavnik, pridevnik in glagol. Trije glavni časi: Razen pismenih slovniških vaj se tudi berila prepisujejo.

Tretji razred.

Pervi in drugi oddelek.

(*Četrto in peto šolsko leto.*)

- a) *Čitanje*: Gladko in pravilno čitanje, razlaganje besed in reči; povedati to, kar se je čitalo; vaje v raznovertnem izraževanju, učenje na pamet primernih beril.
- b) *Vaje v jeziku*: Pravopisne vaje s posebnim ozirom na rabo ločil; razširjeni prosti stavek; poznavanje ostalih govornih plemen; razvijanje besed po glasovni menjavi, po izpeljevavi in sestavi, skloni z glagoli, pridevniki in predlogi; zapisovanje na pamet kratkih beril; povesti in opisi.

Četerti razred.

Pervi in drugi oddelek.

(*Šesto, sedmo in osmo šolsko leto.*)

- a) *Čitanje*: Gladko in živo izrazno čitanje; povedati obseg in tek misli prečitanih beril; razlaganje besed in reči. Prednašanje primernih beril v prostem govoru.
- b) *Vaje v jeziku*: Pravopisne vaje z ozirom na tuje besede, skerčeni in zloženi stavek, nadaljno in ponavljevalno učenje oblikoslovja in skladja; pravilna raba sklonov. Razen pismenih slovniških vaj pisma in opravilni spisi.

Dopisi.

Iz Mozirja na slov. Štajerju dné 17. maja. Naše „Savinsko učiteljsko društvo“ je imelo 13. t. m. shod v Braslovčah. Sešlo se je tamkej 10 učiteljev. — Program je bil sledeči:

- 1) Volitev predsednika, podpredsednika, tajnika, blagajnika in perovodja. —
- 2) Zgodovina v narodnej šoli.
- 3) Četertek — šolski praznik.
- 4) Razni nasveti itd.

Za pervosednika je bil voljen g. Škoflek, nadučitelj na Vranskem, za podpredsednika g. Cizelj, nadučitelj v Mozirji; za tajnika g. Meglič, učitelj na Vranskem; za blagajnika g. Agrež, nadučitelj v Braslovčah in g. Škoflek tudi za perovodja. Vsi imenovani gospodje se zahvalujejo za jim skazano čast. —

Na to preide g. predsednik na dnevni red. — On pravi, da društvo je imelo dosedaj le — tri shode, kajti dolgo trajajoča zima nij nam dopuščala zborovati. Sicer bodemo v prihodnje pridneje zborovali, — „zimsko spanje“ je minulo.

Nadalje govori g. predsednik „o zgodovini v narodnej šoli“ z posebnim ozirom na — Slovane. — Ta spis bode vsak učitelj našega društva v roke dobil in dotične opazke dostavil. —

O točki: „Četertek — šolski praznik“, predava g. Meglič. Po temeljiti razpravi stavi on sledečo resolucijo:

1) „Četertek naj bode v ljudskih šolah prosti šolski dan.“*)

2) „Naj se po postavi terjane šolske ure na druge šolske dni tako razdelé, da se postavnim določbam zadostuje.“ —

Predlog je bil enoglasno sprejet. G. Meglič povdarja večjo živahnost društvu in upa, da bodo učitelji še nekaj podpornih udov za naše društvo predobili. —

G. Škoflek meni, da so vsi učitelji proti temu, da bi se „tednik“ za cel teden — naprej pisal.***) — Sprejeto. — Društvo je zgubilo v teku tega leta, dva prava uda, g. Preširna, nadučitelja v Mozirji, kateri sedaj v Celovcu službuje, in g. Klopčiča, podučitelja v št. Pavlu, sedaj pak podučitelja v Konjicah. Mesto g. Preširna smo dobili v Mozirje g. Cizeljna in v št. Peter pak gospoda Vodlaka. Oba sta k našemu društvu pristopila in bodeta njemu dva prav dobra stebra.

K društvu sta, kot podporna uda pristopila tudi gospoda Antonij Turnšek in Dolinar iz Nazareta. —

Prihodnji shod bode 3. junija (četertek) v št. Petru pri Savini. — Seja se je končala ob 1 $\frac{1}{2}$ uri popoldne. Imeli smo skupni obed, pri katerim so se pele razne pesni in se je igralo na glasovir. —

Antonij Leban, perovodja.

Iz ormuškega okraja. Učiteljsko društvo ormuško je imelo 5. maja l. l. svojo mesečno zborovanje. G. predsednik pozdravlja pričujoče in potem se zapisnik zadnje seje prečita in odobruje. Došli dopisi se preberó. G. Šijanec predava iz kemije (nadaljevanje) in govori o vodencu, kislecnu, i dušcu. G. J. Šinko naznanja slovenske tehnične izraze za telovadbo na podlagi učnih načertov, in opozoruje z ozirom na stavljeni predlog g. Ravšna, da so ti izraze za učitelja brez pomena in le takrat v korist, ako se vaje praktično pokažejo, ter nasvetuje, naj bi eden med gg. učiteljev telovadbo po učnem načertu, saj redne in proste vaje društvu praktično pokazal. Sprejme se. Nasvetovalec prevzame to nalogo. — Prednašanje g. Kovačiča o „Zemljepisji in zgodovini v ljudski šoli“ na podlagi učnih načertov je izostalo za zdaj. — G. Štrenkelj stavi z ozirom na to, da je on že tako, kakor tajnik z delom preobložen, in da v „Učitelja“ o zborovanji poročuje, da se na dvakratni predlog g. Jurša vendar že stalni poročevalec v „P. Z.“ voli. Sprejeto. G. predsednik predlaga g. Jurša, ker pa ta poročevalstva neče prevzeti, je pripravljen sam g. Šijanec to delo oskerbljevati.

Štrenkelj, tajnik.

Iz Verhnike 12. maja. — Kakošnih pripomočkov se dandanes duhovni poslužujejo, da bi tolikanj potrebno šolo pri prostim ljudstvu v najslabjše ime pripravili, to naj razjasni sledeča popolnoma resnična dogodba.

*) Novi načerti nam ne jemljó ta praznik.

**) Tudi tega se od nas ne terja.

Ured.

Ured.

Vzgoraj omenjenem kraji biva že mnogo let dvorazredna ljudska šola, katero je več ko dvajset let vladal neki nadučitelj, ki se ni brigal ne za poduk otrok, ne za tolikanj potrebno snago v šoli, še manj pa za napravo po novih postavah predpisanih vradnih knjig in obrazcev. Tako obnašanje in delovanje starega nadučitelja se je ondotni duhovščini jako dopadlo, čislala ga je čez vse in mu celo zavoljo njegove zanikernosti boljše službo želela. Zgodi se, da nadučitelj svoje poprešnje mesto zapusti, in se pretečeno leto preseli. Na njegovo mesto pride mlad učitelj, za povzdigo šole ves vnet, trudi se dan in noč, da bi od svojega prednika zapuščene napake pri ondotni šoli kar največ mogoče v kratkem časi popravil in vredil. Pa kaj se zgodi? — Ne da bi revež vedel, imel je za sabo velikanskega sovražnika šolstva, ondotnega kaplana, ki je ob enem šolski katehet. — Ko kaplan vidi, da novi nadučitelj popolnoma zapuščeno šolo vreduje, jo od dne do dne boljša, ga začne kot zagrizenega sovražnika proti šoli neizrečeno vest peči, podhujskan prej ko ne tudi od svojih dveh tovarišev, začne vse svoje moči zoper nadučitelja napanjati, mu mnogoverstne opovire pri šolskem napredku stavljati in ga celo z nestrannimi lažmi po klerikalnem časopisu pred ljudstvom gerđiti. Ko na to kaplan vidi, da se nadučitelj za vse njegove hudobne napade ne zmeni, ampak svoje delo nevtrudljivo nadaljuje, sklene v svoji spačenosti mu nastaviti drugo past in ga tako rekoč po mišje vanje vjeti. Poslušaj, predragi bralec! Na enkrat ko bi treščil, toži ga, da v šoli „krivo“ vero uči. Sodnija, kateri se je tožba izročila, je vpeljala zoper nadučitelja preiskavo, v kateri se je natanko dokazalo, da je zatoženec popolnoma nedolžen. Nasproti pa je obsodila kaplana gosp. Antona Fetih-a Frankhajm zavoljo njegove hudobije proti nadučitelju 20. dne aprila t. l. 7 dni v zapor in k plačnanji sodniških stroškov, ki okoli 70 glđ. znašajo. Omenjeni dan, ko se je pri verhiški sodnji obravnava zoper imenovanega kaplana veršila, je isti spoznal, da ni nadučitelju, ampak sam sebi past nastavljal in se tudi resnično vanjo vjel. Tako, predragi bralec, se godi še dandanes s šolami, posebno v naši Kranjski deželi.

Iz Dolenje-Avstrijske 1. maja 1876. Ker je vsak list, toraj tudi „Slov. Učitelj“ toliko večje važnosti, iz kolikor več kronovin in krajev se mu dopisuje, zato hočem o našem okrajnem zboru poročati.

Učiteljstvo okraja Amšteten je sprejelo konca mesca sušca naslednje uradno pismo:

Povabilo k učiteljskemu zboru, ki bode 29. aprila ob 9. uri zjutraj v poslopju meščanske šole Amštetensko.

Program:

- 1) „Čast Božja“, kor zložil Bethoven.
- 2) Namestnik predsednikov in 2 perovodja se bosta imenovala.
- 3) Volil se bo stalni odbor, ki bo vselej primerni dnevni red k prihodnjemu zboru določeval.
- 4) Knjižnična komisija bode račun položila in knjige, ki naj bi se kupile, nasvetovale.
- 5) Govor o geometriji.
- 6) O značajni odgoji.

7) Opazke okrajnega inšpektorja.

8) Različni nasveti.

Zbor se je pričel po 9 uri. Okrajni nadzornik se učiteljstvu zopet predstavi (bil je namreč tudi popred nadzornik), serčno zbor pozdravi in 3kranjo „Slava“ cesarju zakliče, kar tudi zbor stori. Potem se je namestnikov predsednik (gosp. nadučitelj v Ibsu Eduard Vilfonseder) imenoval in kot perovodja sta bila gosp. Videčer in Tipl „per acclamationem“ izvoljena. Potem je gosp. vodja mestjanske Ibske šole nasvetoval, naj se za vsaki sodnijski okraj, katerih ima okrajno glavarstvo Amštetensko 6, eden ud v stalni odbor za vprašanja izvoli, se ve da ima okrajni nadzornik v tem odboru predsedništvo; odobri se to in volili so se naslednji gospodje: Predsednik, okraj. nadzornik Jože Gamon, udje: H. Fridl, J. Tipl, Sporer, Ed. Vilfonseder, Gotsbaher in Valter! Dalje so se trije pregledovalci računov (knjigarnih) volili: (gosp. Šmidl, Sporer in Seidl) in sklenilo se je splošno, da se imajo knjige pedagoškega, natoroznanskega, zemljepisnega obsega kupovati, tudi nemški klasiki in musikalije. Povedalo se je tudi, da ima blagajnica 390—400 fl. gotovine.

Govoril je potem prav izverstno o geometriji g. Franc Gavdenak, mest. šole vodja v Ibsu in potem učiteljica gospodična Fajst iz Vajsdraha, kako potrebno je, da učitelj značajno odgoja.

Gosp. okrajni nadzornik je posebno to povdarjal in priporočal, kako naj se natanko učni načerti, ki so od ministerstva izdelani, izpolnujejo. Ker se je ta gospod tudi „zastopništvu“ odpovedal, bil je za zastopnika učiteljstva Maks Šmid, učitelj v Najstati in dva namestnika namreč g. Gotsbaher iz Perzenbajga in Ant. Sporer, učitelj iz Šenpetra, izvoljena v okrajni š. svet.

Zbor je prav dolgo, do pol štirih trajal; vzrok temu je bila zmešnjava pri volitvah, ker so dvakrat 1 list premalo dobili. Bilo je pri zboru okoli 120 učiteljskih oseb, učiteljev in učiteljic, 109 jih je imelo aktivno in pasivno volilno pravico (vse učiteljske osebe s spričevalom učiteljske sposobnosti). Okoli 15 jih zmeraj manjka, in nekaj je bilo bolnih, ki niso prišli. Ako bi bila vsa učiteljska mesta oddana, bilo bi okoli 140 učiteljskega osebja v tem okraju.

Volitve je vodil sam namestnijski svetovalec Henrik Hadič, prišel pa je še le gospod okoli ene ure. Ko je bil zbor dokončan, so se potni stroški (dieta) precej izplačale, namreč po 80 kr. za miljo k zboru in 80 kr. za miljo nazaj. Potem (ob štirih) je bil skupni obed. Za učitelja je zopet nek Kranjec v tem okraju vmestjen. Od tukaj namestjenih Slovencev je eden 60 fl. remuneracije za poduk v telovadbi in eden prvo kvinkvenijo od 50 fl. dobil. Kadar bo zopet kaj važnega, se zopet vidimo.

Kranjski rojak.

Iz Kostanjevice. Učitelji kerškega okraja smo imeli 12. maja v Kerškem učiteljski zbor. Zbralo se nas je 17. Pričeli smo ob 10. uri zjutraj zborovati in smo neprenehoma do 4. popoldné zborovali in vse točke, ki so bile na dnevnem redu, izveršili, namreč:

1. Volitev 2 zapisnikarjev. Izvoljena sta bila: gg. Gašper Gasperin

in Jožef Jerom. Gospod okrajni šolski nadzornik pa kot predsednik zbora voli za svojega namestnika g. And. Gerčar-ja.

2. Potem je g. okrajni šolski nadzornik poročal o nadzorovanji šol in nam marsikaj potrebnega in koristnega priporočal, posebno pa je povdarjal, da moramo vestno paziti, da se ure, ki so za kerščanski nauk odločene, derže in zamude precej na odločeni kraj naznanjamo.

3. Nadalje smo izdelovali prašanje: Kako naj se prva in druga računica dr. Močnikova pri poduku rabi?

Pri tem prašanji se je več govornikov oglasilo in tudi djansko na računskem stroji kazalo. Obravnava je bila jako živahna. Tudi o tej točki nam je naš za šolo zelo vneti okrajni šolski nadzornik marsikaj koristnega povedal in djansko pokazal, česar popred nismo vedeli.

4. Drugo prašanje se je glasilo: Kako naj se globus v ljudski šoli rabi?

Tu se je skenilo, da naj se pri poduku v zemljepisji ravna po §. 58. naučnega reda; potem, da naj se pazi, da globus prav stoji, in naj se štiri letni časi, noč in dan z lučjo bolj v temni sobi razjasnjujejo.

Tretje prašanje, se je glasilo: Kakošna metoda mora biti pri poduku v risanj in geometričnem oblikoslovji v ljudskih šolah po učnemu pravilu od 9. avgusta 1873.

Tukaj se je zopet marsikaj ugibalo in priporočevalo ali kaj odločnega se ni sklenilo.

6. Na versto pridejo nasveti odbora. Gospod Vrezič je nasvetoval, da naj bi se vsi učitelji vsaki mesec na različnih krajih zbirali in se o šolstvu posvetovali in pogovarjali. Res hvale vreden nasvet, ali učitelji bi mogli vsi tako bogati biti, kakor g. Vrezič, torej pri glasovanju ta nasvet ni sprejet, ampak nasvet g. okrajnega š. nadzornika, da naj bi se po letu dvakrat, k večjemu trikrat zbrali.

7. Knjižnični odbor je nasvetoval, katere knjige naj bi se kupile in je položil račun o nakupljenih knjigah od zadnjega zbora. Za pregledovalca računov sta izvoljena gg. And. Gerčar in Jože Jerom.

8. In slednjič smo volili enega zastopnika učiteljstva v okrajni šolski svet in z veliko večino je izvoljen g. Gašper Gasperin, učitelj v Kerškem. Od njega za gotovo pričakujemo in tudi terjamo, da nas bo dobro zastopal in naše pravice branil. Ko smo končali, je tudi želodec hotel imeti svoje. Torej smo se podali v gostilnico g. Grosa, kjer smo se zdaj telesno krepčali; tudi je nas počastil s svojim pohodom naš za šole vneti g. c. k. okrajni glavar, ki je tudi ves čas zborovanja pri nas bil. K sklepu smo še slovenske pesmi zapeli in potem šli pobotnice pisat za dneve od lanskega in letošnjega zbora.

Potem smo se razšli vsak na svoj dom z veselo nado, se zopet kmalu videti, kar se bo tudi zgodilo 17. junija, ko bomo zopet imeli shod v Ratečah. Ako je Vam drago, poročam Vam zopet.*) J. . . m.

---

*) Prosimo.

Slovstvo.

(Naznanilo.) Uredništvo „P. Z.“ poroča: „Učitelji se opozorujejo, da se tiskovine za tednik na nemških, dvojezičnih in slovenskih šolah dobivajo v društveni tiskarni (Vereinsbuchdruckerei) v Gradci. Nadalje se nam od zanesljive strani poroča, da se bode zbirka (v bukvarni Leuschner in Lubensky izšla) „der Gesetze und Veordnungen auf dem Gebiete der Volksschulen für Steiermark“ nadaljevala in da bode prihodnji sedmi zvezek obsegal normalne učne načerte, izdane od dež. šolskega sveta, in sicer za eno-, dvo-, tri- in čtetvorazredne šole v obeh deželnih jezikih. Tudi se poseben učni načert za slovenski jezik sestavlja. V zadevi disciplinarnih pravil za učence ljudskih šol pa se bode nek načert stalnim odbornikom štaj. deželne konference na ogled poslal. —

(„Pripovedi iz zgodovine Štajerske“) za narodne šole, nemški spisal prof. dr. Kroner, pridejo tudi poslovenjene v kratkem na svitlo.*) —

(Vodopivčev zemljevid) Goriškega je uže doveršen za prodaj. To jako potrebno učilo v slovenščini bode vsekako podvzivalo ljubljanske afterpedagoge, da tudi oni stvoré mapo za Kranjsko, ter tekar potem slobodno kritikujo edini Stegnarjev slovenski zemljevid za kranjske narodne učilnice. Hic Rhodus, hic salta.

(Kaj se godi s Praprotnikovim „Tretjim berilom“), katero je bilo že meseca novembra pretečenega leta v rokopisu popolno izgotovljeno? Slišali smo, da je g. Praprotnik že meseca decembra pretečenega leta rokopis dal odboru deželne konference v Ljubljani, da bi ga pregledal, a sedaj bode že od tega časa kmalu pol leta, in o „Berilu“ ni sluha, ne duha; pa vendar ne, ko bi ta odbor zadrževal, da to toliko težko pričakovano „Berilo“ ne pride na svetlo! Vse mogoče!

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“). Poročilo o odborovi seji 17. t. m. v Celji. — Navzoči so bili sledeči gg. odborniki: Lapajne, Škoflek, Kovačič, Boštjančič, Flis, Jarc, Jurkovič, Poljanec, Sijanec in 8 neobornikov (kateri pa so morali med sejo, ki se je bila pretergala, odstopiti, ker po povelji celjskega župana neoborniki pri odborovi seji niso smeli navzoči biti. Postava pa o tem nima določnega razjasnila). Zapisnik sta pisala gg. Boštjančič in Jarc, in priobčimo ga, kedar nam dojde v roko. Za danes naj samo to poročamo, da je bilo živahno razgovarjanje, ki je kazalo živo navdušenost vseh odbornikov za napredek našega šolstva, vsaj je tudi seja dobre 3 ure trajala. O dosedanem delovanju društva, oziroma predsednika, tajnika in blagajnika so se drugi odborniki povoljno izraževali, pa tudi stavili razne predloge, po katerih naj bi društvo svojo pričetno nalogo nadaljevalo in razširjevalo in to zlasti v zadevi društvenega organa. Pri točki o pomanjkljivosti slovensko-štajerskega šolstva se je posebno slabo šolsko obiskovanje in slabe šolske knjige povdarjale. — Obeni zbor našega društva bode 5. oktobra v Celji.

(Iz deželnih zborov). Kranjski deželni zbor je določil učiteljem enake plače, kakor učiteljem. Dotični predlog je bil samo s 16

*) So uže na svitlem; prihodnjič spregovorimo kaj več o tej knjižici.

proti 14 glasovom sprejet. — Koroški in goriški deželni zbor nista, kar nič učiteljskih plač zvišala.*) Samo pasivno in aktivno volilno pravico je koroški zbor definitivnim učiteljem privolil. — Na Češkem bodo imeli učitelji po sklepni dež. zboru po 400, 500, 600 in 700 gld., toda še le s 1877. letom. — Kranjski deželni zbor je tudi sklenil, da prevzame normalni šolski fond učiteljske plače. (Razen plač ljubljanskih učiteljev). V goriškem deželnem zboru so slovenski poslanci vlado interpelirali, zakaj hoče s pomočjo državne denarne podpore nemščino v slovenske narodne šole vrivati. —

(Volitve učiteljskih zastopnikov) v okrajne šolske svete se bodo tudi po slovenskem Štajerji v kratkem veršile. Tako n. pr. so učitelji ormuškega okraja uže 3. t. m. imeli konferenco, pri kateri je tudi ta volitev na dnevnem redu bila. Kakor smo uže v eni številki t. l. obširnejše v tej zadevi govorili, tako si še enkrat dovoljujemo, enako drugim listom, gospode učitelje opozorovati, da dobro pomislijo, komu hočejo važno zaupanje in čast skazati. V tej stvari piše „P. Z.“ v 14. števil. dober sestavek, v katerem omenja dobrih lastnosti učiteljskih zastopnikov. Može s takimi lastnostmi naj bi tudi učitelji po slovenskem Štajerji volili, pri tem pa tudi na to gledali, da se ne volijo učitelji, ki niso prijatelji dobrih slovenskih šol, ki marveč le nemščino v šoli pospešujejo in zagovarjajo, a za drugo jim ni mar. Kratko rečeno: Nemškutarških učiteljev ne voliti!

(Razširjene in nove šole) na Kranjskem. Enorazredne šole na Raki, v Čatežu, Doljni Kostanjevici in sv. Rupertu postanejo dvorazredne in šole v Mokronogu, Škocijanu in sv. Jerneji pa trirazredne. — Z bodočim šolskim letom se odpre v Ljubljani mestna štirirazredna ljudska šola za deklice. —

(G. dr. Zarnik) je voljen v kranjski deželni odbor in v deželni šolski svet. Kranjskim učiteljem se pač mora čestitati, da so dobili na važno mesto tako dobrega zagovornika.

(Celjski okr. š. svet) (in tudi v celem glavarstvu š. sveti) je učiteljstvu meseca februarja t. l. zaukazal, da si more vsak učitelj osnovati mesečno knjigo (Monatbuch) in do 1. marca predložiti. Učitelji so ta ukaz pisano gledali, ker od mesečne knjige nikjer postava ne govori, pa so vendar zadostovali. Ta mesečna knjiga ima učno tvarino celega leta na 10 delov razdeljeno. O priliki zbora „lehrerbunda“ v Gradcu so graški učitelji to terjatev zvedeli in se čudili rekoč: „Kakošne pokorne ovce so to!“ — Tudi imajo krajni š. sveti polletne zapisnike šolskih sej okr. š. svetu v pregled predlagati. Mora iti! —

(Graška hranilnica) je pri priliki svečanosti o stoletnici svojega obstanka darovala 60.000 gld. za zidanje šolskih poslopij, 10.000 za otroške varovalnice in 7.000 graški dekliški srednji šoli (Mädchen-Lyceum).

(Štajerski „Lehrerbund“) bode zboroval letos v Mariboru 15. in 16. septembra. —

(Pri učiteljskih izpitih) v Gorici je 6 učiteljev palo. Od učiteljce, ki so minuli teden delale izpit, sti vdobili 2 spričevalo II. reda (obe taljanki) 2 slovenski in ena taljanka so vdobile spričevalo III. reda, in 1 talj. pa 1 slov. IV. reda. Dve učiteljici sti sposobni učiti v obeh jezicih (talj. in slov.) druge pa le v mat. jeziku.

(Še nekoliko o štajerskem šolstvu.) Štajerski deželni odbor poroča, da je sedaj 919 šol organizovanih, toda 229 še ne aktiviranih. Učiteljskih mest je 1584, toda 431 je še nenamesčenih. Na aktiviranih 690 šolah je 1354 učiteljskih mest, toda 201 mesto je nenamesčeno, t. j. sedaj manjka 201 učitelj. Od vseh 1153 učiteljev je 437 začasno postavljenih. Med temi 1153 učiteljskimi moči je 83 učiteljic. Razen teh je 406 učiteljic za ženska dela.

*) Goriški je nekaj malega storil.

***) Pač rest!

(Kmetijski tečaj) za učitelje in duhovne bode baje uže letos na vinorejski šoli v Mariboru, kakor je to sklenil deželni zbor štajerski, in za kar je kmetijsko ministerstvo precejšnje podporo naklonilo.

(Koroški deželni šolski svet) je odpravil nedeljsko šolo, ki je bila po Koroškem do sedaj v navadi še. Radi tega pa nima biti na poldnevni šolah niti eden dan v tednu prost. To je pač terdo, zlasti kakor je tudi za kranjske učitelje neprijetno, da se morajo poleg pičlih plač še s ponavljevalno šolo ukvarjati.

(V kranjski deželni šolski svet) je od cesarja za zastopnika cerkve imenovan kanonik pl. Premerstein.

(Umerl) je g. Jože Jeršé, mlad učitelj v Lescah na Kranjskem. Smert letos pač hudo med učiteljstvom kosi.

(Gradec) ima precejšnje prednost pred drugimi okraji na Štajerskem tudi glede imenovanja učiteljev. Vsem okrajnim šolskim svetom se je za nekaj učiteljev v okrajih odvzela pravica imenovanja, le graškemu mestnemu šolskemu svetu se je ta pravica pustila še. Ali mar dežela nič ne plačuje v mestno šolsko blagajnico? Prav za prav bi se morala okrajem ta pravica pustiti, vsaj plačujejo še 302.648 glđ. v š. blagajnice, in dežela ne več, nego 467.425 glđ.

(Zahvala.) Slavna deželna vinorejska šola v Mariboru, potem g. D. Čolnik, posestnik na Drvanji in gosp. Schopper, učitelj v Radgoni, so tukajšnji drevesnici brezplačno poslali mnogo žlahtnih mladik, za koje priznanost in dobroto se v lastnem in v imenu se učeče mladine uljudno zahvaljujem.

Brežice 15. maja 1876.

J. Poljanec.

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Nadučiteljska, učiteljska in podučiteljska služba na novi šoli (3 razr.) v Celji za Celjsko okolico z dohodki po 2. plač. razredu do 30. junija na kr. š. svet za Celjsko okolico. Učiteljska služba v Loki pri Zidanem mostu (1 r. š.) s 600 glđ. in stan. do 20. jun. na kr. š. svet.

Na Goriškem: Učiteljski službi v Ročinju (1 r. š.) in v Šempasu (1 r. š.) s 500 glđ. in 120 glđ. za stan.; učiteljski službi v Pevmi (1 r. š.) in Vipolžah (1 r. š.) s 400 glđ. in 120 glđ. za stan.; službe potovalnih učiteljev s 500 glđ. in 60 glđ. za stan. na šoli za Deskle-Gorenje-polje, za Lokve-Voglarji in za Banjšice-Verh; služba učiteljice s 400 glđ. ali podučiteljica s 300 glđ. v Černičah. Prošnje za te službe se vlagajo pri kr. š. svetih do 30. junija t. l. Učiteljski službi v Livku in Bovecu s 400 glđ. in stanov. do 30. junija na kr. š. svete. —

Premembe v učiteljskem stanu po Slovenskem.

Na Štajerskem: G. Kocmut, (iz Puščave), učitelj na Hajdini; g. Trobej (iz Frama), zač. učitelj v Slovenjgradu, g. Baumgartner, zač. učitelj v Puščavi; g. Plankner (iz Brezlj) je šel v Brunn pri Wies-u na nemškem Štajerji. — Gospodična Hrašovic (poprej v Grafenstein-u na Koroškem) začasna podučiteljica v Ljutomeru; gospodična Ana Schwenner (iz Ljubljane) podučiteljica v Hrastniku. Gospodična Ema Toman je definitivna učiteljica v Ljutomeru. G. M. Ramšak, zač. poduč. v Novicerkvi, je šel za zač. uč. k Št. Jungerti (konjiški okraj); g. A. Šmidinger, pom. poduč. v Petrovče; g. A. Slemenšek, pom. poduč. v Doberno; g. J. Bračič je postal def. poduč. v Vojniku; g. J. Rupnik, uč. v Turšnjah, okr. Velikovec (Kor.) pride septembra za uč. na novo šolo v Svetinje pri Celji (Štajarec iz Šmarja).

Podučiteljska služba

3—3

se razpisuje na štirirazrednej narodnej šoli v Šmarji z dohodka 480, oziroma provizorično s 360 gl. Prositelji, kateri morajo biti zmožni slovenskega in nemškega jezika, imajo svoje dostojno dokumentirane prošnje po predstavljeni šolske gospodski najdalje do 25. maja t. l. vposlati krajnemu šolskemu svetu v Šmarji pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein.)

Okrajni šolski svet v Šmarji

23. aprila 1875.

Predsednik: **Haas** l. r.

2 podučiteljski službi

2—2

s letno plačo od 560 gl. se imajo na štirirazredni šoli v Ljutomeru definitivno namestiti. Prositelji, kateri so slovenskega in nemškega jezika zmožni, naj do konca julija t. l. svoje prošnje vložijo.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru

dnè 7. maja 1875.

Predsednik: **Premenstein.**

Gg. učitelje si dovoljujem opozoriti na svoje, lani izdane
pregibljive ali premakljive čerke

(80 na številu),

ki stanejo z navodom vred 2 fl. Priporočene so po deželnih šolskih svetih v Gradcu, Celovcu in Terstu.

Ivan Miklošič,

učitelj vadnice v Mariboru.

Prišla je na svitlo nova knjižica za slovenske učitelje
in učence, namreč:

„Mala fizika“

za narodne ali ljudske šole v pogovorih.

Spisal prof. Dr. Evgen Netolitzka. Posl. Ivan Lapajne.

☛ **Cena 25 kr.** ☛

Dobiva se pri „Leykam Josefthal“ v Gradcu.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredništvo odgovoren Dr. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.